DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya *f* **15.—**
Idem franco per post. „ **17.—**
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ **7.50**
Idem franco per post. „ **9.—**
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag.*

DONDERDAG 19 MAART.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.—** voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 23. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN
Van den 11den en 15den Maart 1857, N°. 20—21.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien en hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij,

Willende maatregelen nemen om tegen te gaan, dat het beroep van landmeter worde uitgeoefend door daartoe onbevoegde personen;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van *Nederlandsch-Indie;*

Heeft goedevonden en verstaan:

Art. 1. Behoudens het bepaalde bij art. 3, wordt al wie het beroep van landmeter uitoefent, zonder voorzien te zijn van eene akte van bekwaamheid, zoo als bedoeld wordt bij staatsblad 1857 No. 18, gestraft met eene boete van *f* 100 (*een honderd gulden*) tot *f* 500 (*vijf honderd gulden*).

Art. 2. De door zoodanigen persoon afgegevene akten zijn nietig.

Art. 3. Zij die bij het afkondigen dezer ordonnantie het beroep van landmeter uitoefenen, zijn gehouden om binnen den tijd van twaalf maanden het bewijs te leveren dat zij daartoe bevoegd zijn.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van *Nederlandsch-Indie* geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 5den Maart 1857.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Sekretaris,

VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad no. 19.)

Civiel Departement

BENOEMD:

Tot assistent-resident van Benkoelen, de assistent-resident van Agam (Sumatra's Westkust) J. A. W. van Ophuijsen.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Directeur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES,

ZIJN GEPLAATST:

In de residentie Bezoekie, de kontroleur der derde klasse dr. J. J. van Limburg Brouwer.

In de residentie Soerabaija, de ambtenaar ter beschikking H. Mulock Houwer.

IS OVERGEPLAATST:

Uit de residentie der Preanger-Regentschappen naar de residentie Samarang, de kontroleur der eerste klasse R. Schiff.

IS GESTELD:

Ter beschikking van den agrikultuur-chimist dr. Fromberg, te Buitenzorg, de benoemde assistent voor de dienst der koffijkultuur in Nederlandsch-Indie D. Ples.

Schutterijen, enz.

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE VAN DEN BARISSAN VAN MADURA.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens ouderdom, de kapitein Srang Bakat.

BENOEMD:

Tot kapitein, de eerste luitenant radhen Pandjie Tjondro Koesoemo.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant Singo Amok.

Tot tweeden luitenant, de adjudant-onderofficier Ario Poerwo Negoro.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de apotheker der derde klasse J. A. Akker.

Uit Z. M. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie J. C. A. Amiot.

GESTELD:

Tot adjoint bij den generalen staf, de eerste luitenant van het 10de bataillon infanterie P. A. A. Collard.

BIJ DE GENEESKUNDIGE DIENST.

BEVORDERD:

Tot officier van gezondheid der tweede klasse de officier van gezondheid der derde klasse, M. A. de Vogel.

GEPLAATST:

Bij het garnizoen te Soerabaija, de officier van gezondheid der eerste klasse C. A. Bensen.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militair Departement,

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE,

IS GEPLAATST:

Bij het vijfde bataillon (Samarang), de kapitein J. W. C. van Langen, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatstelijk adjoint bij den generalen staf.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het tweede bataillon,
de tweede luitenants B. G. H. L. F. Trompheller, F. M. Verspijck en C. J. G. de Bruijn, allen van het achtste bataillon;

Bij het derde bataillon,
de kapitein J. H. F von Stietz, van het tweede bataillon;
de eerste luitenant P. Peereboom, van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling;
de tweede luitenant A. P. W. Meis, van het achtste bataillon;

Bij het vijfde bataillon,
de tweede luitenants H. B. F. Engel en G. N. de Haan, beiden van het vierde bataillon;

Bij het zevende bataillon,
de tweede luitenant J. H. C. Godin, van het elfde bataillon;

Bij het achtste bataillon,
de Inlandsche tweede luitenant Parmo. van het garnizoens-bataillon ter Sumatras-Westkust;

Bij het negende bataillon,
de kapitein A. J. E. Diemont, van het vijfde bataillon;

Bij het tiende bataillon,
de tweede luitenants J. L. B. Granpré Molière en W. J. G. van Swieten, beide van het elfde bataillon, en H. C. V. A. Demmeni, van het twaalfde bataillon;

Bij het twaalfde bataillon,
de kapitein G. J. Eschauzier, von het elfde bataillon;

Bij het veertiende bataillon,
de kapitein L. J. W. van Rouveroy, van het negende bataillon;
de eerste luitenant F. J. Reckers, van het zevende bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatras-Westkust,
de kapitein K. F. van Langen, van het zestiende bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon op Banka,
de kapitein J. W. C. Kern, van het vijfde bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling (Larentuka),
de eerste luitenant J. Hubeek, van het achtste bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos,
de tweede luitenant F. J. M. L. Z. baron van Tengnagell, van het twaalfde bataillon.

DE ZEEROOVERS IN DEN INDISCHEN ARCHIPEL.

(*Vervolg.*)

Is het niet bevreemdend, dat er omtrent de helft der 19de eeuw, terwijl de beschaving zoo vele hulpmiddelen bezit en zich, dank zij den stoom, van alle streken der wereld zoo spoedig meester maakt, nog zeeroovers zijn, die zich zoo stout op de zee durven vertoonen? Men zou wanen dat die overblijfselen van barbaarschheid reeds sinds lang hadden moeten verdwijnen voor de Europesche vlaggen, welke onophoudelijk den Indischen Archipel beploegen. Reeds herhaaldelijk hebben Nederland, Spanje, Engeland, en zelfs Frankrijk aan de Maleijers geduchte lessen gegeven. Maar de zeerooverij biedt wederstand; naauwelijks wordt zij op een punt verdreven of zij verschijnt weder op een ander; zij vermenigvuldigt zich door de buitengemeene beweegbaarheid van hare eskaders, blokkeert de straten, dringt de baaijen binnen, loopt de rivieren op; zij heeft eene bijzondere organisatie voor de vaart en voor den strijd, hare plaatsen van bijeenkomsten, waar zij zich provianderrt, alsmede goede markten vindt voor den behaalden buit. Het is niet alleen eene gewoonte door de uitkomsten en de straffeloosheid aangemoedigd of door woeste aandrift onderhouden; het is eene wezenlijke industrie, een traditionneel beroep, hetwelk gansche stammen uitoefenen. Hoe zal men zich dan verwonderen, dat de Europesche kruisers zoo veel moeite hebben om zoodanige vijanden te bestrijden? De Maleijers, die zich bij hun zeeroovers-handwerk zeer goed bevinden en van der jeugd af de gewoonte van dat avontuurlijk en zwervend leven hebben aangenomen, zullen zich niet ligtelijk laten overtuigen, dat zij aan het bedaard en vreedzaam bebouwen van rijstvelden de voorkeur moeten geven. Zij zullen sterven zoo als zij geleefd hebben, en de oorlog, welken de beschaving hun thans heeft verklaard, slechts een oorlog van vernietiging zijn. Men herinnere zich hoeveel eskaders men naar de kusten van Afrika heeft moeten zenden om de Barbarijsche zeeroovers te kastijden. Het is echter eerst sedert dertig jaren dat de Middellandsche zee vrij is; in 1816 vonden VAN DER CAPELLEN en lord EXMOUTH te Algiers meer dan duizend Christen-slaven. Eerst sedert 1830 heeft de zeerooverij aldaar geheel opgehouden. De Maleijers zijn niet minder volhardend; zij zullen de wapenen niet neêrleggen, voor dat de Europesche vlag, over de geheele uitgestrektheid hunner kusten wapperende, hen uit hunne schuilplaatsen zal hebben verjaagd.

De Europesche schepen worden zelden door de zeeroovers aangevallen; de gezagvoerders moeten echter goede wacht houden en hun geschut steeds geladen hebben; wee hen, die zich bij windstilte zouden laten verrassen! De Maleijers zijn vlug bij het enteren en eenmaal op het dek, dan zijn zij weldra meesters van het vaartuig. Wat de schepen betreft welke op hunne kusten stranden, die zijn eene gemakkelijke prooi; het plunderen er van geschiedt met verwonderlijke snelheid. De bemanning wordt omgebragt, de lading geborgen, brandewijn op de plaats zelve opgedronken; in zoodanig geval gevoelen de meest vreedzame stammen de zucht naar roof bij zich ontwaken en maken gemeene zaak met de zeeroovers, om zich later den buit te betwisten. Deze schipbreuken zijn wel is waar zeldzaam, en men zou in alle zeeën voorbeelden kunnen aanhalen van wreedheden door de inboorlingen gepleegd op de ekwipaadjen van verongelukte schepen. Het zijn overigens vooral de Maleische praauwen en de onschuldige Chinesche jonken, welke de hebzucht der zeeroovers opwekken. Wanneer de vaart niet levendig is, dan gaan zij aan wal, dringen binnen in het land en vallen de stammen aan, welke zich met landbouw bezig houden; zij vernielen bebouwde velden, plunderen de woningen, en voeren de bevolking als slaven mede; dan begeven zij zich verder op hunne praauwen en vertrekken naar een ander eiland, waar de buit ten voordeele der bende wordt verkocht. Men zal begrijpen, dat zoodanige handelingen de ontwikkeling van den geregelden handel en de exploitatie van den natuurlijken rijkdom des gronds belemmeren. De Europesche handel ondervindt hiervan den terugstoot, en daarom zal het rationeel toeschijnen dat, behalve de belangen van beschaving en zedelijkheid, ook het handelsbelang de verschillende regeringen heeft doen besluiten om in die, aan hunne koloniale etablissementen grenzende streken de veiligheid voor gemeenschap en handel te herstellen.

De vloten der zeeroovers verschillen naar volk en landstreek. Die van de Serebos van Borneo hebben twee soorten van vaartuigen. namelijk praauwen en bangkongs; de eerste bemand met Maleijers, de andere met Dayakkers. De praauwen hebben dertig roeibanken, eene talrijke bemanning, een stuk geschut op den voorsteven en zijn zes-

ROOMSCH-KATHOLIEK ARMENBESTUUR.

(Gratis). Ingevolge besluit der Hooge-Regering dato 8 Mei 1834, zal de driemaandelijksche huiskollecte over het eerste kwartaal van het jaar 1857, gehouden worden op Maandag den 23sten Maart en de volgende dagen.

Namens het Roomsch-Kath. Armenbestuur,
De Voorzitter,
C. J. H. FRANSSEN.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op Zaturdag den 28 Maart 1857, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den resident vau Batavia, aan het lokaal der zoogenaamde Japansche Toko, in de Buiten-Nieuwpoortstraat te Batavia, in het openbaar, door tusschenkomst van het vendupartement, aan de meestbiedenden sullen worden verkocht, de onlangs met de schepen *Resident van Son* en *Valparaiso* alhier uit Japan aangebragte, hieronder vermelde goederen, als:

I. Op het gewone crediet van drie maanden, doch zonder bijberekeniug van vendusalaris, het zoogenaamde Japansch Kembang-Factuur, bestaande in de navolgende goederen, welke te Nagasakie hebben gekost de daarnevens in Nederlandsch courant bekend gestelde inkoopsprijzen:

Lakwerken	*f*	65,974.16
Brons- en Ivoorwerken	„	1,300.—
Porcelein- en Aardewerk.	„	22,788.40
Schutsels, Mand- en Stroowerk, Kinderspeelgoed. Toiletartikelen, enz	„	8,336.03
Paijongs- en Bezems	„	20,112.—
Eet- en Drinkwaren	„	6,308.80
Zijden	„	45,485.92
Totaal (Nederlandsch courant)	*f*	170.225,31

Het geheele hierboven vermelde factuur wordt verkocht in één koop.

Bij bevinding van meer- of minderheden, wordt de koopsom, naar evenredigheid van den inkoopprijs, vermeerderd of verminderd.

Na toewijzing van den koop, neemt de kooper de goederen in ontvangst in het gouvernements-locaal in de Buiten-Nieuw-poortstraat te Batavia, bekend onder de benaming van Japansche Toko.

De kooper kan, des verkiezende, zonder eenige betaling, doch onder de verpligtingen, volgens de wet op huurders rustende, gedurende den tijd van zeven maanden na den verkoop, zijnde tot ultimo October 1857, gebruik maken van dat locaal, tot uitstalling en verkoop van de door hem gekochte hierboven vermelde goederen.

II. Op het gewone crediet van drie maanden, doch zonder bijrekening van vendusalaris:

p. m. 266 dubbele balies kamfer, wegende bruto p. m. 53,893 Amst. ponden;
4,855 kisten witte boomwas.

De kamfer wordt verkocht bij kavelingen van 25 balies, en de witte was bij kavelingen van 100 kisten.

De aflevering van de kamfer en witte was aan de respectieve koopers, heeft alleen plaats op vertoon van bewijs van be . ling.

De koopsom wordt betaald te Batavia, Samarang of Soerabaya, naar de keuze der koopers, en zulks binnen den tijd van drie maanden na den dag der veiling; bij gebreken waarvan door de koopers voor iedere maand vertraging eene boete wordt verbeurd van 2 pCt., waarbij een gedeelte van eene maand voor eene volle maand wordt gerekend.

De ontvangst van het gekochte heeft plaats bij 's lands civiele pakhuizen te Batavia.

Voor de ontvangst wordt toegestaan een termijn van drie maanden na den dag der veiling, terwijl voor elke balie kamfer of elke kist was, welke na dien tijd onafgehaald ligt, twaalf duiten 's maands voor pakhuishuur wordt betaald, waarbij almede een gedeelte eener maand voor eene volle gerekend wordt.

III. op het gewone crediet van drie maanden, met bijbetaling van 6 pCt. vendusalaris:

30 keizerlijke kabaaijen,
23 gewone kabaaijen,
$24\frac{1}{2}$ amst. pd. zijden watten,
25 balen Japansche tarwe, elke baal inhoudende p. m. 1 picol.
5 kwart kisten Japansche sigaren [monsters],
47 pakken Japansche tabak,
50 kisten soermé [gedroogde zeekatten], elke kist inhoudende p. m. 1 picol,
200 katties olen [Hong-Liang],
6 soorten genzing [Djing-Sem], van elke soort 15 katties,
1 soort idem idem, à 96 kattie.

De betaling der bij bovenbedoelde veilling gekocht wordende goederen heeft plaats in de voor Nederlandsch-Indië wettige betaalmiddelen, aangewezen bij staatsblad 1854 No. 62.

Informatien zijn te bekomen aan bovengemeld locaal der Japansche Toko, bij 's lands civiele pakhuisen te Batavia, en bij den resident van Batavia.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van 7 Maart, no. 19, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Batavia: van wijlen 1 David Paterson, 2 Johannes Christianus Groen, en 3 Pieter Putman, particulieren.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Vrijdag den 20sten Maart.

Voor de toko van den gefailleerden koopman G. Behrend in de stad.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON*, J. P. W. BROEKMAN, *Loust.*
SOERABAYA, 17 *Maart* 1857. (174)

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, D. HUIJSDENS, geb. *Peeters.*
SOERABAYA, 16 *Maart* 1857. (168)

Voorspoedig bevallen van een *ZOONTJE*, de echtgenoote van
BANJOEWANGIE, C. J. BRAUN.
den 23sten Februarij 1857. (170)

STERFGEVAL.

Op den 13den Februarij 1857, overleed te *Batavia* in den ouderdom van 28 jaren onze geliefde broeder en behuwd-broeder DANIEL FRANÇOIS ROSE.
KREMBOONG, G. T. C. ROSE.
15 *Maart* 1857. M. S. W. ROSE,
(172) *Geb.* VAN RIEMSDIJK.

VENDUTIE

Door de Weeskamer zal op *Vrijdag den 20sten dezer,* voor de toko van G. BEHREND, vendutie worden gehouden van DIVERSE TOKO-GOEDEREN, waaronder DAMES ARTIKELEN; zullende de toko 's daags te voren geopend worden, en de te verkoopen goederen voor het publiek te bezigtigen zijn.
SOERABAYA, *De Secretaris der Weeskamer,*
14 *Maart* 1857. (167) PLOEGMAN.

UITVERKOOP

Op Woensdag den 25sten Maart,
BIJ
S. H. WANDERS, *Hoek Kalie-Sossok No.* 2.

Van RESTANT TOKO-GOEDEREN, als: HANG-, en STAANDE LAMPEN, PENDULES, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GOUD-, ZILVER- en DIAMANTWERKEN, MANILLA SIGAREN, WAGEN, PAARDEN, DRANK-, OLIE- en AZIJNSTELLEN, verscheidene soorten van LAKENS, gestreepte en geruite ZIJDE voor Kleeden, JACONETS, ZIJDEN VESTENSTOFFEN, ZIJDEN HEEREN DOEKEN, Zwart en paarsch ZIJDEN FLUWEEL, enz.

Zoomede een aantal BOEKWERKEN, waaronder een PRENTBIJBEL met ZILVEREN SLOT, CLAVEL, Geschiedenis der godsdiensten, enz. (158)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Dingsdag den 7den April 1857.

Zal, des morgens te ½ 9 ure, door tusschenkomst van het vendukantoor te Soerabaya aan de *Kaliemaas*, ter plaatse waar het na te noemen schoenerschip is liggende, in het openbaar aan den meestbiedende worden verkocht.

Het schoenerschip *BELLA*, groot 13 lasten met al deszelfs tuig, zeilen en inventaris, zoo als hetzelve thans is liggende ter plaatse voornoemd en toebehoorende aan JACQUES VAN DER WIEL, industrieël, wonende te Soerabaya, blijkens acte van eigendom op den 2den Junij 1856 N°. 76, voor Regter commissaris uit den Raad van justitie te Soerabaya verleden.

Deze verkoop geschiedt ten verzoeke van den Chinees LIE MASING, handelaar wonende te Soerabaya en domicilie hebbende gekozen ten kantore van den Advocaat en Procureur MR. A. M. MEERTENS in de Heerenstraat te Soerabaya, krachtens eene in Executorialen vorm uitgegevene grosse van eene Raadschuldkennis door den genoemden eigenaar van het voormeld schoenerschip voor den Regter commissaris uit den Raad van justitie te Soerabaya op den 24sten September 1856 onder N°. 71, verleden en in gevolge de bij die acte verleende onherroepelijke magtiging tot dezen verkoop, ten einde betaling te erlangen eener som van *Acht Honderd vijftig gulden Recepis* met de overeengekomene renten over die som, gerekend tegen drie kwart ten honderd 's maands van af den 24sten September 1856 met de kosten.

(175) A. M. MEERTENS.

VERTREK VAN SCHEPEN.

DE STOOMBOOT

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

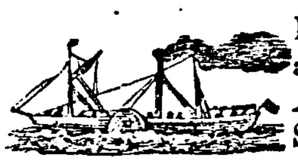

Kapitein J. PRINS, zal bij tijdige aankomst in de eerste dagen van *April* naar SAMARANG, BATAVIA en SINGAPORE vertrekken. Adres bij
De Agenten,
(178) FRASER EATON & CO.

HET STOOMSCHIP SOERABAYA.

Vertrekt als nu bepaald op aanstaanden *Vrijdag den 20sten dezer* des namiddags ten 2 ure, naar BENCOELEN, PADANG via SAMARANG en BATAVIA. Adres bij
SOERABAYA, W. CORES DE VRIES.
12 *Maart* 1857. (155)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het uitmuntend en voor den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Nederlandsch schip *CORNELIA*, kapitein J. B. JASKI, varende een geëxamineerden *Doctor.*

Het vertrek zullende plaats vinden omstreeks ultimo dezer maand van hier direct.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Gezagvoerder in het *Hotel Montoft* en bij
(164) *De Agenten,*
FRASER EATON & CO.

---

tig à negentig voet lang. De strijdenden verzamelen zich op het dek, waarmede al die vaartuigen zijn voorzien: De bangkongs zijn gewoonlijk korter, hebben minder diepgang en bewegen zich vlugger. Zij vliegen zoo snel over het water, dat men, in een donkeren nacht, ligtelijk er door kan worden verrast, vermits hunne riemen geen gedruisch maken. In eene balla of zeerooversvloot vertegenwoordigen de praauwen de linieschepen, terwijl de ligtere en vluggere bangkongs spiondiensten verrigten en den weg aanwijzen. De vloten van Borneo houden zich gewoonlijk bij de kusten op en zijn tot langdurige reizen of aanvallen op groote schepen niet geschikt. Grootscher zijn de vloten der Illanos en Balaninis, welke dikwerf uit verscheiden honderde praauwen bestaan, vaartuigen met vele roeibanken, waarop ongeveer 100 slaven zitten, die men alleen in uiterste gevallen aan het gevecht laat deelnemen. De bemanning bestaat uit dertig à veertig krijgslieden; boven het dek, hetwelk zoo sterk is gebouwd, dat men met zesponders er weinig schade aan kan toebrengen, steken de mondingen van verscheiden kanonnen uit. De Illanos dragen pantsers en roode wapenrokken; hun lievelingswapen is de klewang. Op de oostkust van Celebes zijn alle radjah's met hunne onderdanen zeeroovers. Een enkele dezer opperhoofden, de radja van Kylie, kan 1000 praauwen in zee brengen, en heeft eenmaal, omstreeks 1844 of 1845, er 700 uitgezonden. Andere kleine vorsten zonden 100 tot 200 praauwen uit. Op de tegenoverliggende kust van Borneo, ten oosten van kaap Unsang, schuilt aan iedere riviermonding, in iedere baai, over eene uitgestrektheid van honderd mijlen een zeerooversnest en al deze te zamen kunnen eene magtige vloot bijeen brengen.

In de togten der zeeroovers heerscht groote orde. Degenen, die de straat van Malakka onveilig maken, houden zich, in Februarij, Maart en April, te huis met landbouw en vischvangst bezig, bezoeken in den zomer de oostkusten van het Maleische schiereiland en de talrijke eilanden, welke ten zuiden van Singapore tot aan de straat Banka liggen en kruisen van October tot Jauuarij in de straat van Malakka. De Balaninis brengen, alvorens hunne gezinnen op eenige eilanden, waarvan de toegang zeer moeijelijk is, in veiligheid, Vroeger hadden zij eene hoofdvesting, op eene vooruitstekende landpunt, in een meer, dat door een lang en smal kanaal, met de zee was verbonden. Toen de Spanjaarden voor een veertiental jaren dit rooversnest aantastten, vonden zij batterijen, welke met meer dan honderd stukken geschut waren gewapend, en moesten deze werken achtereenvolgend stormenderhand innemen. De Sooloo-archipel, welke als het middelpunt der zeerooverij kan worden beschouwd, verzamelt telken jare in April zijne praauwen tot een vloot, welke om Borneo heenvaart, daarna den steven naar de straat Sunda wendt, van daar zich oostwaarts begeeft, de Molukken bezoekt en somwijlen zelfs op Java landingen waagt. Behalve deze vloten zwerven eene menigte afzonderlijke vaartuigen op de zee rond, welke nu eens handel drijven dan weder zeerooverij plegen. Elk zwak bemand vaartuig, dat zij ontmoeten, is de buit van deze eigenaardige kooplieden. Men kan zeggen, dat alle strandbewoners op deze breedten het karakter van handelaars en zeeroovers met elkander vereenigen. De eilanden van den oostelijken Archipel zijn als voor de zeerooverij geschapen. Al die talrijke eilanden-groepen zijn door betrekkelijk smalle kanalen van elkander gescheiden, overal vormen de diepe baaijen en de riviermondingen sluiphoeken, welke veeltijds door de welige vegetatie voor het oog worden verborgen en door ondiepten of riffen tegen het binnendringen van groote vaartuigen volkomen beveiligd zijn, zoodat zij onaantastbaar worden. Uit deze sluiphoeken komen de zeeroovers plotzeling te voorschijn, zoodat de schipper, die kort te voren den weg nog geheel vrij waande, een oogenblik daarna zijn vaartuig door honderde praauwen omgeven ziet.

De onderscheiden stammen hebben bij hunne togten verschillende bedoelingen. De Sooloos hechten weinig waarde aan de eigenlijke lading, en leggen het hoofdzakelijk toe op slaven, die in deze streken de gangbaarste en best betaalde koopwaar zijn. Zij nemen de manschap der schepen, welke in hunne handen vallen mede, begeven zich op de eilanden, slepen de bewoners weg en verwoesten tevens alles, louter uit zucht om te vernielen. Om zich voor deze aanvallen te vrijwaren, hebben onderscheiden stammen, zoo als bijv. de Milanos op Borneo, de gewoonte aangenomen om hunne huizen op veertig voet hooge palen op te rigten. Elk huis is eene kleine met vuurwapen, pijlen en steenen goed voorziene vesting, en zoodra eene verdachte praauw wordt geseind, zetten zich allen in staat van verdediging. De Sooloos maken zelfs wel eens op Java rijke Hollanders gevangen en laten hen niet dan tegen een hoog losgeld weder in vrijheid. Een Europesan, die eenige maanden bij hen doorbragt en hun doen en handelen naauwkeurig gadesloeg, zag hoe zij in korten tijd

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

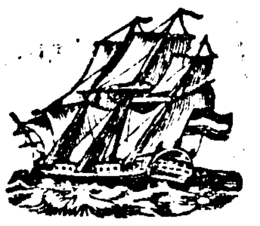

Wordt aangeboden het voor den overvoer van passagiers allerdoelmatigst ingerigt Breemsche schip *JOHANNE WILHELMINE*, kapitein KLOCKGETER, zijnde het vertrek van hier bepaald omstreeks ultimo dezer.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen tot den Gezagvoerder in het *Java-Hotel* of bij

(165) *De Agenten*,

FRASER EATON & CO.

Tegen *medio April aanstaande* zal door de ondergeteekenden op nader bekend te maken voorwaarden bij inschrijving worden verkocht, het TABAK PRODUCT G. P. van de Fabriek GEURIGE PLANT.

De monsters zullen te zien, en nadere informatiën te bekomen zijn bij

SOERABAYA, FRASER EATON & CO.

19 *Maart* 1857. (181)

TE KOOP

Het **HALVE AANDEEL** in het logement MONTOFT te *Soerabaya*, competerende aan en te bevragen bij

(171) C. E. VAN DER TEEN.

Iemand, bekend met de nieuwe en oude talen, zoekt eene plaats als administrateur, boekhouder of gouverneur. Adres bij de uitgevers dezes. (180)

13de BATAILLON.

Wordt TE KOOP aangeboden:

EEN COMPLEET STEL HOORNMUZIJK,

EENIGE CLARINETTEN enz., bij elkander of afzonderlijk. Adres bij den Sergeant Majoor Hoornblazer RAUPPE. (162)

GENERAAL ASSAUT.

Heeren MEESTERS en PREVOTS worden uitgenoodigd tot de bijwoning van een **GENERAAL ASSAUT**, hetwelk plaats zal hebben op *Zondag den 22sten dezer*, in het gebouw der kantine in de stad.

Bij deze gelegenheid zullen brevetten voor bovengenoemde graden worden uitgereikt. (163)

WISSELS OP NEDERLAND.

(176) B. J. VAN ECK & CO.

VERKRIJGBAAR

BIJ

H. VAN DE VELDE,

te Krambangan.

ROZIJNEN in kistjes, AROWROET, DRANKEN en PROVISIEN, WASCHSTELLEN, BALLONS, GEKLEURDE HEMDEN, DOOPKLEEDJES en andere DAMES ARTIKELEN, alsmede VERSCHE FROMAGE DE GRUYÈRE, de 3 pond *f* 3.— rec. contant. (177)

232ste

NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ.

VAN NEGEN HONDERD NEGENTIG DUIZEND GULDEN.

Heele Loten en gedeelten daarvan worden bij de ondergeteekenden op bestelling aangenomen. Bij vooruitbetaling à *f* 85.— Bij betaling op de ontvangst, *f* 90.— rec.

(72) **E. FUHRI & CO.**

PAS ONTVANGEN PER CORNELIA:

Twee groote KOFFIJ SPITTEN met gegoten ijzeren Fornuizen.

CANARIE-VOGEL ZAAD.

LIMBURGER KAAS.

PIANO- en PIANINO SNAREN.

GEWONE en GEPARELDE GORT.

ROODE en WITTE ZUURKOOL in vaatjes.

FIJNE AUGURKJES.

SELTZERWATER op halve kruikjes.

EUROP. KEUKENSTROOP in pullen en kruiken.

MEPPELSCHE AZIJN.

(179) Bij **DE STURLER & CO.**

HET HUMORISTISCH ALBUM.

3DE JAARGANG.

Per mail, elke maand te ontvangen, à *f* 14.— rec. franco tot Soerabaya.

(173) Bij E. FUHRI & CO.

DEJEUNÉ SERVIEZEN.

Waarlooze LAMP-BALLONS, ONDERSCHOTELS en LAMP-GLAZEN.

(169) **MARTENS & CO.**

SOERABAYA, den 19den Maart 1857.

— Het volgende berigt is alhier aangebragt:

In den middag van den 13den dezer omstreeks half een uur, is, bij goed weder en weinig wind het schip *Elisa Ann*, gezagvoerder Th. E. Eales, toebehoorende aan eenen zich te Singapoer bevindenden Chinees Tjioe Tow, komende van die plaats, bestemd voor Balie op de klippen van Batoe Talie (Oosthoek Madura) geraakt.

Door spoedige aangebragte hulp is men geslaagd de lading gedeeltelijk te redden, en men houdt zich op dezen oogenblik nog onledig het schip zoo veel mogelijk naar het strand te halen, aangezien hetzelve gisteren door vereenigde krachten van de klippen op de daarneven zijnde zandbank is gebragt.

CHERIBON. Den 20sten Februarij jl. is eene inlandsche vrouw, in de dessa Gebang Ilier, district Lossarie, bevallen van drie kinderen van het vrouwelijk geslacht, die echter na de geboorte zijn overleden.

LAATSTE BERIGTEN.

De *Straits Times extra* van 4 Maart bevat de volgende laatste berigten uit Europa en Amerika.

Eerste Bulletin.

Feruck Khan, de persische ambassadeur, is met groote pracht te Parijs ontvangen.

De Neufchatelsche gevangenen zijn vrijgelaten.

In Engeland heerschte groote onrust ten gevolge der wet op de inkomsten.

Tweede Bulletin.

FRANKRIJK. Het regtsgeding tegen Verger, ter zake van den op den aartsbisschop van Parijs gepleegden moord, vond den 17den Januarij plaats. Hij is schuldig verklaard en ter dood veroordeeld.

Hij heeft zich tot den keizer om gratie gewend.

PRUISSEN. Aan de kamers te Berlijn is medegedeeld, dat er, ten gevolge van de loslating der gevangenen, alsnu mo gelijkheid bestaat, de toekomstige positie van Neufchatel door een Europeesch congres te doen bepalen. Men vermoedde dat dit congres te Londen zoude gehouden worden.

TURKIJE. De heer Laynards heeft van den Sultan vergunning erlangd, om een spoorweg tusschen den Donau en den Hellespont aan te leggen.

Berigten van Constantinopel van 16 Januarij deelen de sluiting der conferentien omtrent de Vorstendommen mede. Tien duizend man Turksche troepen zullen, gedurende de verkiezing van de Divans, de Vorstendommen blijven bezetten, ten einde daar de rust te handhaven.

De verschillende leden der commissie tot regeling der nieuwe grenzen van de Donausche Vorstendommen waren den 5den Januarij allen te Jassy. Zij hebben van hunne gouvernementen in last, dit werk zoodra mogelijk te beëindigen.

RUSLAND. Een schrijven uit St. Petersburg van 16 Januarij meldt, dat de Russen van het hof van Peking de reeds voor jaren verzochte vergunning hebben verkregen, om handel te mogen drijven met de vijf voor de andere natien geopende havens. Deze vergunning is voor Ruslands zeehandel van het grootste gewigt en werd vroeger geweigerd op grond, dat dit rijk bereids 100 jaren het monopolie van een landweg bezat.

ITALIE. De keizer van Oostenrijk heeft den 15den Januarij zijne intrede binnen Milaan gedaan. Men had alles in het werk gesteld, om zijn intogt luisterrijk te maken, doch er was slechts weinig geestdrift; op de receptie waren vele officieren, maar de afwezigheid van de meeste Milanesche familien werd ter receptie opgemerkt. Slechts 25 Lombardijsche dames vertegenwoordigden de 600 adellijke gezinneu van Milaan.

NAPELS. De gewone dagelijksche bezigheden staan stil. De vreemdelingen hebben de stad verlaten. Een aantal protesten tegen de handelingen des konings komen van alle zijden in.

De graaf Cavour heeft, in de kamer der gedeputeerden te Turijn, de handelingen van den koning van Napels, als den Italiaanschen naam onteerende, afgekeurd.

ENGELAND. Te Londen zijn van Weenen berigten ontvangen, dat de Shah aan de eischen van Engeland had toegegeven.

VEREENIGDE STATEN VAN AMERIKA. De ontevredenheid onder de slaven houdt aan en te Louisville is eene proclamatie uitgevaardigd, houdende dat alle slaven, die na 8 uur des avonds buiten huis zijn, gevangenis zullen beloopen.

NAPELS.

In den staat van zaken tusschen den koning van Napels en de beide Westersche mogendheden is gedurende de afgeloopene maand geene verandering gekomen. Men verneemt niets van eene toenadering door koning Ferdinand. Evenwel hebben twee gebeurtenissen in het koningrijk der Beide Sicilien plaats gehad, die voor een oogenblik de aandacht afgetrokken hebben van de spanning tusschen koning Ferdinand en de hoven van Engeland en Frankrijk — een kleine opstand op Sicilie en een moordaanslag op den koning. De eerste openbaarde zich te Cefala, een plaatsje op 12 mijlen afstands van Palermo gelegen, met eene bevolking van nog geen 10,000 zielen. Aan het hoofd van den opstand bevond zicht de baron Bentivenga, lid van het gewezen Siciliaansch Parlement in 1849, die later gearresteerd is als beschuldigd van eene zamenzwering tegen de regering gesmeed te hebben, doch ten gevolge van onvoldoend bewijs op vrije voeten gesteld is. De opstand scheen in den beginne een ernstig aanzien te zullen bekomen, doch hij werd spoedig onderdrukt door de troepen welke de regering had afgezonden, zoodat de opstandelingen hun voornemen om naar de hoofdstad Palermo op te rukken en ook daar de vaan des opstands te planten, niet konden ten uitvoer brengen. De meesten hunner zijn door de troepen gevangen genomen, en daaronder de baron Bentivenga; terwijl de overigen de wijk naar het gebergte genomen hebben, en ook daar nog met de regeringstroepen slaags zijn geweest, doch met even weinig goed gevolg. Men heeft sedert wel van vertakkingen gesproken, die de opstandelingen ook op andere deelen van het eiland zouden gehad hebben; doch met zekerheid is daarvan niets gebleken, hoewel het van den anderen kant niet onwaarschijnlijk is, dat de opstand voor den koning de noodlottigste gevolgen zou gehad hebben, indien hij niet zoo spoedig ware onderdrukt geworden, want de ontevredenheid, die op Sicilie bijna algemeen is, zou velen de zijde der insurgenten hebben doen kiezen. De geheele zaak is thans reeds zoo verre geëindigd, dat aan de justitie de taak overgelaten is om de schuldigen op te sporen en het proces tegen hen te instrueren.

De moordaanslag op koning Ferdinand had plaats bij gelegenheid eener revue, door hem over de troepen in de hoofdstad gehouden. De booswicht, Milano geheeten, had tot de opstandelingen van 1848 behoord en in Calabrie

---

eene menigte geroofde schepen opbragten; vooreerst eene Spaansche brik, welke met eene rijke lading van Manilla kwam, onmiddellijk daarna twee kleinere, aan denzelfden reeder toebehoorende vaartuigen, vervolgens eenige prauwen met duizend slaven bezet, verder een schip van Madagascar met een Hollander tot bevelhebber, die zich met twaalf honderd Spaansche piasters moest loskoopen, eindelijk zes kleinere schepen onder Engelsche vlag en eene Engelsche brik, waarvan de geheele bemanning was omgebragt. Andere zeeroovers doelen meer op de lading en plegen de bemanning af te maken, omdat eene treurige ondervinding hun heeft bewezen hoe noodlottig het sparen kan worden, vermits voormalige gevangenen in Engelsche haven tegen hunne overwinnaars, die daar als onschuldige kooplieden verschenen, getuigenis aflegden en hen aan de galg bragten. De buit gemaakte goederen worden op onverdachte schepen overgeladen en in ver afgelegen havens verkocht. De ontdekking van een zeeroof, welke reeds op deze wijze bemoeijelijkt wordt, is ten gevolge eener andere omstandigheid bijna onmogelijk. Alle zeeroovers en kustbewoners namelijk van de Sooloo-eilanden tot aan de Roode zee ondersteunen elkander als broeders, schaffen de verdachte goederen weg en staan elkander met valsche getuigenissen bij. Op de wreedste wijze handelen thans de zeeroovers van Borneo. Zoo lang de Serebas alleen op roof uitgingen, spaarden zij hunne gevangenen om hen als slaven te verkoopen, doch sedert de Dayakkers zich met hen verbonden hebben, wordt geregeld alles, wat leven heeft, afgemaakt. Bij de Dayakkers staat hij in het hoogste aanzien, die de meeste vijanden heeft verslagen, en geen jongman kan rekenen op een gunstigen uitslag van zijn liefdesaanzoek, indien hij zijne geliefde geen paar menschenhoofden kan aanbieden. Een verdwaalde Dayakker, die door den Engelschen kapitein KEPPEL werd opgenomen, antwoordde, toen hij naar het doel van zijn rondzwerven werd ondervraagd, zeer naïf, dat hij aan land was gegaan om zich het genoegen te geven eenige hoofden af te houwen.

De Europesche mogendheden, welke in den Oosterschen Archipel bezittingen hebben en handel drijven, hebben hunne langdurige werkeloosheid, jegens de zeeroovers, daarmede verontschuldigd, dat Europesche vaartuigen niets te duchten hadden. Dit voorwendsel houdt intusschen geen steek; want de Europesche schepen hebben slechts dan niets te vreezen, wanneer zij onder zeil zijn, goed wacht houden, en over verscheiden kanonnen, welke altijd scherp geladen zijn, kunnen beschikken. De verklaring van een op zee grijs geworden Engelschen zeevaarder, gedaan in Exeter-Hall, toen de daar vergaderde vromen de tusschenkomst van het Parlement wilden uitlokken tegen de voorgewende wreedheden jegens onschuldige inboorlingen, hangt van de gevaren der Europesche zeelieden een gansche ander tafereel op dan in de officiëele berigten wordt medegedeeld. Een schip, dat bij windstilte vast ligt, is verloren, wanneer het niet het naauwlettendst wacht houdt. De Maleijers zijn in het enteren zeer bedreven. Dikwerf ook lokken zij arglooze gezagvoerders, onder voorspiegeling van een goeden handel, in hunne baaijen, en vermoorden hen daar met de geheele manschap. Vele der schepen, welke spoorloos verdwijnen en op de scheepslijsten als in een maalstroom verloren vermeld worden, rotten op den grond van eene zeeroovers-baai. Maar de verwoestingen welke zeeroovers jegens Indische, vooral Chinesche zeevarenden en op het land plegen, schaden middelbaar den Europeschen handel op de gevoeligste wijze. Dit hebben de mogendheden eindelijk ingezien, en sedert genoegzaam twintig jaren wordt met meer kracht tegen de zeeroovers te werk gegaan. De Engelschen opereren vooral tegen Borneo, de Nederlanders en Spanjaarden, waarbij zich ook eenmaal de Franschen voegden, tegen de Sooloo-eilanden.

Sir JAMES BROOKE, gewoonlijk ook radja BROOKE genaamd, heeft bij het fnuiken der zeeroovrij zeer veel eer behaald. Nadat hij te Sarawak radja was geworden, voerde hij de Engelschen naar Laboan, waar hij sedert als stedehouder van de koningin regeert. Te Sarawak gewende hij de inboorlingen aan orde; als stedehouder van Laboan werden hem eenige oorlogsschepen toegevoegd, waarmede hij de Sakarrans en Serebas vervolgde. In 1843 en 1844, daarna in 1846 en 1848, kwam het tot zeer bloedige gevechten, waarbij de Europesehe krijgskunst steeds zegevierde. In de beide eerste jaren werd het fregat *Dido*, onder bevel van den kapitein KEPPEL met het voeren van den strijd belast; in de beide laatste jaren moest men aan den *Maeander*, welke toen het hoofdschip was, nog den *Royalist* en *Nemesis*, de *Albatros* en het kleine stoomschip *Ranee* toevoegen.

(*Wordt vervolgd.*)

tegen de regeringsiroepen gestreden. Voor dit feit werd hij echter niet vervolgd, doch deelde in de amnestie, door den koning in 1852 verleend. Sedert dien tijd moet hij reeds zwanger zijn gegaan met het voornemen den koning te vermoorden; hij werd althans te dier zake geruimen tijd door de justitie in het oog gehouden, zonder dat hij evenwel zijne vrijheid verloor. Om zijn voornemen ten uitvoer te brengen, nam hij als vrijwilliger dienst in het leger en bediende zich van valsche papieren. Bij de bovengenoemde revue nu trad hij plotseling uit de gelederen te voorschijn, ging op den koning los en bragt hem met zijn wapen een steek boven de dij toe, zonder dat die iets anders dan eene ligte kwetsuur ten gevolge had De booswicht werd onmiddelijk gevat en, na onderscheidene malen ondervraagd te zijn, waarbij hij echter niets anders bekende dan dat hij aan een bevel had gehoorzaamd, ter dood gebragt.

Vraagt men nu of beide gebeurtenissen — die opstand en de moordaanslag — eenigen invloed zullen uitoefenen op het lot der bevolking, ten aanzien van de zoozeer gewenschte hervormingen, zoo gelooven wij, dat hierop een toestemmend antwoord moet worden gegeven. Maar dan nog volgt de vraag: naar welke rigting zal zich die invloed uitstrekken? en ten deze hangt het antwoord af van het inzigt, op welke wijze geweldadige maatregelen, die, hoe afkeurenswaardig ook op zich zelve, evenwel het uitvloeisel zijn van eene despotieke regering, in het vervolg het best voorkomen kunnen worden, door een milder bestuur, of wel door eene nog strengere regering. Koning Ferdinand is nu wel de man die regt geeft, om het laatste van hem te verwachten. De opstand en de moordaanslag zullen, als hij op zijn weg volharden wil, eene gelegenheid voor hem zijn, om elk aanzoek tot hervormingen te beantwoorden met het argunment, dat, waar zulke gebeurtenissen plaats grijpen, de veiligheid het invoeren van hervormingen verbiedt, en gestrengheid in de plaats van een zacht vaderlijk bestuur behoort te komen. Dat deze zienswijze de onze niet is, maar dat wij integendeel het gevoelen voorstaan, dat eene liberale regering de beste is, om wanordelijkheden van allerlei aard te voorkomen en tevredenheid in de gemoederen der bevolking te zaaijen, behoeft naauwelijks gezegd te worden.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

C. M. Overzier, van Haaff, Z., Soerabaya 13 Maart. — J. E. F. Fabius, Bouricius, D., Batavia 6 Maart. — R. C. Koster, Engelmann, D., Wonosobo 4 Maart. — Echtgenoote van J. Pietersz, D., Batavia 5 Maart. — J. Seelig, Geij van Pittius, Z., Weltevreden 7 Maart. — J. A. D. Castens, de Waal, Z., Batavia 7 Maart. — E. von Schmidt auf Altenstadt, de Burlet, Z., Samarang 1 Maart. — C. V. Feldmann, Michel, D., Oenarang 1 Maart.

Getrouwd:

H. A. van Rossem met A. Lammers van Toorenburg, Samarang 12 Maart. — A. W. P. Weitzel met A. C. W. de Pauly, Batavia 6 Maart. — L. M. Joosten met A. C. Fransz, Samarang 28 Februarij.

Overleden:

Jonkvr. J. L. de Meij van Streefkerk, Rheenen 1 Oct. 1856. — A. J. F. Paternostre du Montlion, 1ste luit. Zwolle 12 Dec. 1856. — C. P. Tuckerman, 56 j. 's Gravenhage 17 Nov. 1856.

AANGEKOMEN PERSONEN.

4 Maart R. W. Thomson, van Batavia. — 5 Maart C. F. van de Vijver, van Ngawie; Sikman en J. Foss, van Panaroekan; P. L. de Gaaij Fortman, van Pasoeroean. — 7 Maart S Beijers van der Vlugt, H. F. Hesselaar en J. van der Linden, allen van Pasoeroean.— 9 Maart J. F. Riems, van Pasoeroean; A. F. Frederiks en R. W. van Warmelo, van Ngawie; J. C. Watimina en J. A. A. Nicolai, van Pasoeroean.— 10 Maart D. F. Varkevisser, van Pasoeroean.— 11 Maart J. Smith, van Batavia; J. de Rooij, van Sumanap.— 12 Maart J. Darrooz., van Kedirie.— 13 Maart J. W. Stoll. van Samarang.— 14 Maart A. E. Pool, van Pasoeroean; Mevr. Heilegers, van Batavia; wid. Leidelmeijer, van Probolingo.— 17 Maart S. C. W. Roorda van Eijsinga, van Toeban; J. C. Pieplenbosch en V. W. B. Wardenaar, van Modjokerto.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. H. R. Köhler. — Mevr. de wed. Haakman. — K. L. Meijer.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Maart. 15	Ned. Ind.	El Machlaar.	Sech Abd. b. Aboebakar b. Bakir.	Banjarmassing.
„ 16	„ „	Yssel.	A. Visser.	Batavia.
„ —	Z. M.	Transportschip Merwede.	Luit. ter-zee 1 kl. R. C. Hoos.	„
„ —	Ned. Ind.	Sarie Elmashoor.	Mohamat Seman.	Banjarmassing.
„ —	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„ —	„ „	Machmoedie.	Sech Mohamat Bahadaar.	Banjarmassing.
„ 17	„ „	Stoomschip Soerabaya.	A. G. Bosch.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Maart. 14	Ned. Ind.	Soedul Gair.	Sech Alie b. Aboebakar Bargebe.	Grissce.
„ 15	„ „	Banka.	G. Schuit.	Banka.
„ —	Fransche	Louis Cézard.	A. A. Auger.	Nantes.
„ 17	Ned. Ind.	El Ijeser.	Said Abd. b. Mohamat Aaboebakar.	Amboina.
„ —	Engelsche.	Sultana.	W. Japper.	Australie.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Euterpe.	Kuipers.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Fransche	Bayadère.	Gaignoux.	Nantes.	„ „ „ „
Nederlandsche	Drie Vrienden.	Anderson.	Nederland.	„ „ „ „
„	Delft.	Geelkerken.	„	„ „ „ „
„	Cornelia.	Jaski.	„	„ „ „ „
„	Hendrika Bartina.	G. de Boer.	„	„ „ „ „
Breemsche	Johanne Wilhelmine.	Klockgeter.	„	„ „ „ „
Ned. Ind.	Charlotte.	Sobels.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Zuid Beveland.	Boers.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Zwarte Zwaan.	S. Stikkel.	Macasser.	„ „ „ „
„	Vriendentrouw.	Greveling.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Komms. d. Konings v. d. Heim.	A. van Hoogenstraten.	Nederland.	Van Leeuwen & Co.
„	Factorij.	J. Janssen.	Rotterdam.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Cheribon packet.	Massinghen.	Onbepaald.	„ „ „ „
„ „	Stoomboot Soerabaya.	A. G. Bosch.	Batavia en Samarang.	Cores de Vries.
„ „	Machmoedie.	Sech Mohm. Bahadaar.	Amboina.	Gezagvoerder.
„ „	Tatas Banjarmassing.	Sarif A. b. H. Bahanan.	Banjarmassing.	„
„ „	Elmachlaar.	S. A. R b. A. b. Bakir.	Batavia.	„

Aangekomen Passagiers.

Met Z. M. transportschip *Merwede*, mevr. Anemaet en mejufvr. Brouwer.— Met de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, de heer J. L. Pfaff en mejufvr. Zwartjes.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Soerabaya*, de heeren de Mol van Otterloo en echtg., Cifford, Kock, van Breugel, Kervel en echtg., Everard, Zimmerman, Cores de Vries, Walter, Borije, 9 Fransche matrozen, 1ste luit. Sodekang, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Eng. bark *Sultana*, 403 Chinezen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; stoomschip Suriname, Celebes en Vesuvius; de schoenerbrikken de Lansier, Egmond en het transportschip Merwede; de schepen Bayadère, Johanne Wilhelmine, Fulkus So-oot Fathal Moebarak en Yssel; de stoomschepen Banda en Soerabaya; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Tatas Banjarmassing, Bacht Mastora, Kommissaris des Konings van der Heim, Salma, Drie Vrienden, Vriendentrouw, Factorij, Maria Agnes, Saijan Maskoor, Cornelia, Euterpe, Jenoer, Zuid-Beveland, Ana Serie, Zwarte Zwaan, El Machlaar, Sarie Elmashoor en Machmoedie; de brikken Siekanoegrahan, So-Ootdin, Hendrika Bartina, Cheribon Packet en Atialool Rachman; de schoeners Bella, Moostarie, Ardjoeno en Bintang Timoor; de kotters Krabbe en Little Tot.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

8 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

13 Maart. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Latip, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

9 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

11 Maart. De Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, naar Soerabaya.

14 Maart. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya, passagiers de heer D. L. Pfaff en mejufvr. Zwartjes; de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Latip, naar Soerabaya.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

13 Maart. De Ned. Ind. bark *Tian Taij*, gezagv. Liem Goanling, van Soerabaija, den 9den Maart.

14 Maart. De Ned. Ind. schoener *Hab Hoat*, gezagv. Yoe Olla, van Rembang den 7den Maart.

VERTROKKEN.

10 Maart. De Ned. Ind. bark *Resident van Son*, gezagv. O. Kramer, naar Tjilatjap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Almashoor, het schip Atiat Rachman, de kotter Klara, de barken Pogoan Sephyr, Tian Taij en de schoener Hab Hoat.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 16den tot en met den 19den Maart 1857.

AANVOER.

Van Nederland per het Ned. schip *Yssel*, gezagv. A. Visser, agenten Schimmelpenninck & Co.

52 kisten manufacturen, 8 kisten diversen, 12 kisten schrijfbehoeften, brandkasten en speelkaarten, Ruyl Cramer & Co; 55 kisten provisien, 100 vaatjes boter, 2 kisten regaal, Schimmelpenninck & Co; 200 vaatjes boter, 25 kistjes brandewijn, 100 manden seltserwater, 1 kist boeken, van Drieschen; 1 kist diversen, A. Duijshart; 98 collies dranken, Martens & Co; 1 kist koopmanschappen, 800 bundels ijzer, 32 kisten machinerien, 4 kisten diversen, Order; 1 kist regaal, Fraser Eaton & Co; 1 kist regaal, B. J. van Eck & Co.

Van Banjarmassing per het Ned. Ind. schip *Elmachlaar* gezagv. Sech Abdul Rachman Bakeer, agent Gezagvoerder.

3811 bosen rotting, 470 stuks planken, 40,000 stuks kadjangmatten en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Batavia per het stoomschip *Soerabaya*, gezagv. Bosch, agent. W. Cores de Vries.

27 vaten vleesch, 1 kistje klok, 6 kisten bladkoper, 100 collies machinerien, in 2 kisten, W. Cores de Vries; 7 kisten koopmanschappen, Martens & Co; 2 kisten vleesch en borstelwerk, Asschenbergh & Co; 3 kisten provisien en dranken, van den Dungen; 1 kistje lampen, Fobreis.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Machmoedie*, gez. Sech Mohamat, agent Gezagvoerder.

45 kisten zeep, 10 krandjangs papieren paijong, 5 picols trasie, Gezagvoerder.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Sarie Elmasoor*, gezagv. Mohamat Seman, agent Gezagvoerder.

2393 bossen rotting, 700 stuks planken, 6050 stuks kadjang matten en kleinigheden, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Banca per de Ned. Ind. bark *Banca*, gezagv. G. Schuit.

6300 picols rijst, Schimmelpenninck & Co.

Naar de Moluccos per de Ned. Ind. bark *Eljeser*, gez. Said Abdulla bin Mohamat bin Aboebakar.

373$^{98}/_{100}$ picols rijst, Ohl; 16$^{05}/_{100}$ picols jav. tabak, P. Kervel & Co; 500 ℔ kruid, McMillan Marten & Co; 10 picols suiker, Ohl; 2 kisten inhd. lijnwaden, van Leeuwen & Co; 2 kisten madapollams, P. Kervel & Co; 1 kist chindees, Fraser Eaton & Co; 1 kist Manilla sigaren, McMillan Marten & Co; 6 kisten inhd. lijnwaden, van Leeuwen & Co; 100 bossen rotting, 5 vaatjes verf, 10 ps. ledige watervaten, 500 pees oude goenie zakken, 6 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Australie per het Engelsch schip *Sultana*, gezagv. W. Japper.

1280 picols rijst, Schimmelpenninck & Co.

Naar Nederland per het Ned. schip *Commissaris des Koning van der Heim*, gezagv. Hoogenstraten.

400 picols tin in 771 schuitjes, N. H. M. 7343$^{12}/_{100}$ picols suiker, van Eck & Co; 1948$^{82}/_{100}$ picols suiker, Ruyl Cramer & Co; 100 stuks koehuiden en 1000 stuks buffel-huiden, Major Matzen & Co; 2196$^{20}/_{100}$ picols rijst, P. Kervel & Co; 100 picols rotting, van Leeuwen & Co.

Naar Nederland via Indramaijoe en Batavia per het Ned. schip *Delft*, gezagv. L. van Geelkerken.

2154 schuitjes tin 1100 picols, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 20.—

KOFFIJ per picol. Nominaal.

RIJST (CARGA) per koijang *f* 110 à *f* 120.—

Id. (WITTE) „ „ *f* 140 à *f* 150.—

KOEHUIDEN per 100 st.

ARAK per legger *f* 120.—

OLIE (KLAPPER) per picol.

OLIE (KATJANG).

KADJANG MATTEN.

ROTTING *f* 8 à *f* 10.—

WISSELKOERS 103 à 104%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 22sten Maart des morgens ten half 9 ure.

Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 22sten Maart des morgens ten half 9 ure.